

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-80(4)/14/AnŁ

Warszawa, 19 listopada 2014 r.

DECYZJA DIH-1/81/2014

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Kazimierzy Roguli prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku od decyzji nr 69/2014 Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Kielcach z dnia 25 września 2014 r. (nr akt: ŻG.8361.197.2014), którą wymierzono ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669, z późn. zm.) w wysokości 1000 zł (słownie: jeden tysiąc złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanych artykułów rolno-spożywczych:

- 1) **uchyla zaskarżoną decyzję w całości,**
- 2) **na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wymierza przedsiębiorcy Kazimierze Roguli prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych o łącznej wartości 234,73 zł nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 25 do 29 lipca 2014 r. przez inspektorów reprezentujących Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Kielcach, zwanego dalej „Świętokrzyskim WIIH”, w sklepie Lewiatan należącym do przedsiębiorcy Kazimierzy Roguli prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku przy ul. Wojewódzkiej 75, 26-067 Strawczyn,

stwierdzono, że do sprzedaży oferowano następujące przetwory mięsne w opakowaniach szklanych, wyprodukowane przez Zakłady Mięsne „Łmeat-Łuków” S.A. z siedzibą w Łukowie o łącznej wartości 234,73 zł:

- golonkę domową „ŁUKÓW” – golonka w galarecie sterylizowana á 500 g, w ilości 14 szt., w cenie 9,99 zł/szt., o łącznej wartości 139,86 zł, oznaczoną na zakrętce słoika informacjami „Smak Tradycji, ŁUKÓW, Rok założenia 1973”, z trzech partii oznaczonych datami minimalnej trwałości 27.09.2015, 26.06.2015, i 04.01.2015 – zwaną dalej „*golonką domową*”. Według wykazu składników zamieszczonego na opakowaniu, produkt zawierał: golonkę wieprzową ze skórą (75%), wodę, sól, stabilizatory: E 451, E 452, substancje zagęszczające: E 407, E 410, E 415, dekstrozę kukurydzianą, maltodekstrynę kukurydzianą, laktozę, przeciwutleniacz E 316, regulator kwasowości: E 262, E 331, substancję przeciwzbrylającą: E 551, przyprawy naturalne i ekstrakty przypraw, aromat, serwatkę, wzmacniacz smaku E 621, białko wieprzowe, żelatynę wieprzową, sacharozę, skrobię ziemniaczaną, substancję konserwującą E 250;
- kielbasę domową „ŁUKÓW” – konserwa sterylizowana á 500 g, w ilości 6 szt., w cenie 6,49 zł/szt., o łącznej wartości 38,94 zł, oznaczoną na zakrętce słoika informacjami „Smak Tradycji, ŁUKÓW, Rok założenia 1973”, z partii 29.01.2015 – zwaną dalej „*kielbasą domową*”. Według wykazu składników zamieszczonego na opakowaniu, produkt zawierał: mięso wieprzowe (45%), wodę, mięso oddzielone mechanicznie z kurczaka, mięso wołowe (5%), sól, tłuszcz wołowy, tłuszcz wieprzowy, błonnik pszenny, białko sojowe, stabilizatory: E 1422, E 450, E 451, E 452, białka mleka, substancje zagęszczające: E 407a, E 407, E 415, E 425, regulatory kwasowości: E 262, E 331, E 500, przyprawy i ekstrakty przypraw, przeciwutleniacz E 316, E 330, olej rzepakowy, hydrolizat białka sojowego, ekstrakt drożdżowy, aromaty, wzmacniacze smaku E 621, E 635, dekstrozę, białko wieprzowe, substancję konserwującą E 250;
- mięso domowe w galarecie „ŁUKÓW” á 460 g, w ilości 7 szt., w cenie 7,99 zł, o łącznej wartości 55,93 zł/szt., oznaczoną na zakrętce słoika informacjami „Smak Tradycji, ŁUKÓW, Rok założenia 1973”, z partii 29.01.2015 – zwane dalej „*mięsem domowym w galarecie*”. Według wykazu składników zamieszczonego na opakowaniu, produkt zawierał: mięso wieprzowe (64%), wodę, sól, przyprawy naturalne, żelatynę wieprzową, stabilizatory: E 1422, E 450, E 451, substancje zagęszczające: E 407, E 415, błonnik pszenny, regulator kwasowości: E 330, E 331, E 262, maltodekstrynę, glukozę, sacharozę, przeciwutleniacz E 316, białko wieprzowe, wzmacniacz smaku E 621, barwnik E 150c, ekstrakt z lubczyka, tłuszcz roślinny utwardzony, mąkę pszenną, skrobię ziemniaczaną, aromaty, substancję konserwującą E 250.

W wyniku dokonanej oceny zakwestionowano sposób oznakowania wszystkich wymienionych powyżej partii produktów, ponieważ ich nazwy „golonka domowa”, „kielbasa domowa”, „mięso domowe w galarecie” i określenie „smak tradycji”, sugerowały produkcję prostym, domowym sposobem, bez użycia substancji dodatkowych, podczas gdy produkty te

wyprodukowane zostały metodą przemysłową, z użyciem licznych (wymienionych w składzie) substancji dodatkowych. Świętokrzyski WIIH uznał, że oznakowanie ww. produktów wprowadzało konsumentów w błąd co do metody produkcji i sugerowało, że posiadają one szczególne właściwości, podczas gdy wszystkie podobne środki spożywcze posiadają takie właściwości. Tym samym stwierdził naruszenie wymagań zawartych w art. 8 ust. 1 i art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L 31 z 1.2.2002, s. 1 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 178/2002” – oraz w art. 45 ust. 2 i art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia”.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z dnia 29 lipca 2014 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.197.2014) i na fotografiach włączonych do akt sprawy.

Producent golonki domowej, kiełbasy domowej i mięsa domowego w galarecie, tj. Zakłady Mięsne „Łmeat-Łuków” S.A. z siedzibą w Łukowie, oświadczył w piśmie z dnia 5 sierpnia 2014 r., iż w jego ocenie ww. stosowane nazwy produktów nie wprowadzają w błąd konsumentów. Według niego są one typowymi powszechnie stosowanymi nazwami zwyczajowymi – fantazyjnymi, takimi jak inne podobne, bardzo często spotykane na półkach sklepów, używane i powszechnie akceptowane od bardzo wielu lat. Klient mógłby być wprowadzony w błąd, gdyby nazwa brzmiała np. „Kiełbasa z domu”, co sugerowałoby, że jest wyprodukowana w warunkach domowych, a nie w skali przemysłowej. Przedsiębiorca wyraził przekonanie, iż klient kupując produkt zdaje sobie sprawę, iż Zakłady Mięsne „Łmeat-Łuków” S.A są potężnym przedsiębiorcą, który nie ma nic wspólnego z produkcją domową.

Pismem z dnia 25 sierpnia 2014 r. Świętokrzyski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Kazimierę Rogulę prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia jej kary pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 669, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, z tytułu wprowadzenia do obrotu golonki domowej, kiełbasy domowej i mięsa domowego w galarecie, których oznakowanie nie spełniało wymagań określonych w art. 4 i 6 ustawy o jakości handlowej, art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz art. 16 rozporządzenia nr 178/2002. Jednocześnie wezwał do złożenia oświadczenia dotyczącego wysokości osiągniętych obrotów w ostatnim roku rozliczeniowym. Organ poinformował stronę o przysługującym jej prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa ani nie przekazała żądanych informacji.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr 69/2014 z dnia 25 września 2014 r. (nr akt: ŻG.8361.197.2014), Świętokrzyski WIIIH, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, wymierzył ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 1000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) w związku z wprowadzeniem do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych, tj. golonki domowej, kielbasy domowej i mięsa domowego w galarecie.

Pismem nadanym w dniu 13 października 2014 r. (pismo nie zostało opatrzone datą), strona złożyła odwołanie od ww. decyzji do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”. Podniosła ona, że wprowadzając do obrotu golonkę domową, kielbasę domową i mięso domowe w galarecie nie była świadoma, iż produkty te nie spełniają wymagań odnośnie jakości handlowej. Wskazała, że to producent „naklejający etykietę” był jedynym winnym zafałszowania. Stronie zajęłoby zbyt dużo czasu przeczytanie składu każdego asortymentu znajdującego się w jej sklepie. Zdaniem strony, klient może podjąć decyzję o zakupie danego towaru po przeczytaniu składu, dzięki temu, że ma pełen dostęp do każdego produktu na półce. Ponadto strona wyraziła przekonanie, że karę powinno się nałożyć na wszystkie hurtownie, sklepy oraz samego producenta. Na zakończenie strona wniosła „o nie stosowanie wobec niej tak wysokiej kary grzywny, ponieważ naruszyłaby ona w dużym stopniu jej budżet”.

Pismem z dnia 27 października 2014 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Kazimierę Rogułę prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Roguła „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. W tym celu Państwa Członkowskie zachowują system oficjalnych kontroli i innych działań stosownych do okoliczności, z uwzględnieniem informowania opinii publicznej o bezpieczeństwie i ryzyku związanym z żywnością i paszami, nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i pasz oraz innych działaniach monitorujących, obejmujących wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i

dystrybucji. Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje m.in. wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Jak stanowi art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, artykuły rolno-spożywcze wprowadzane do obrotu są oznakowane. Do znakowania artykułów rolno-spożywczych zgodnie z ust. 2 tego przepisu stosuje się odpowiednio wymagania art. 45 ust.2, art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia środki spożywcze muszą być oznakowane w sposób zrozumiały dla konsumenta. W myśl art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać konsumenta w błąd, w szczególności co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, źródła lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

Nazwa środka spożywczego, jak wymaga przepis art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.) w związku z art. 7 ust. 2 ustawy o jakości handlowej, powinna odpowiadać nazwie ustalonej dla danego rodzaju środków spożywczych w przepisach prawa żywnościowego, a w przypadku braku takich przepisów powinna być nazwą zwyczajową środka spożywczego lub składać się z opisu tego środka spożywczego lub sposobu jego użycia, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości środka spożywczego oraz odróżnienie go od innych produktów.

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, oznacza produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów (podkreślenie Prezesa UOKiK), w szczególności jeżeli m.in. w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości

handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą lub w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu.

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Z kolei każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, podlega karze pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1.000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględni, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie, w wyniku kontroli przeprowadzonej w sklepie Lewiatan należącym do przedsiębiorcy Kazimierzy Roguli prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku stwierdzono, że wprowadzone do obrotu partie golonki domowej, kielbasy domowej i mięsa domowego w galarecie nie spełniały wymagań określonych w przepisach o jakości handlowej.

Prezes UOKiK przychylił się w części do oceny organu pierwszej instancji, iż sposób oznakowania ww. produktów naruszał przepisy w zakresie jakości handlowej ze względu na zastosowanie nazwy nieadekwatnej do wykazu składników sugerując, iż ww. środki wyprodukowane zostały prostym, domowym sposobem, bez użycia substancji dodatkowych. Wymienione przetwory mięsne zostały wyprodukowane (o czym informował wykaz składników na opakowaniu) m.in. przy użyciu substancji zagęszczających, stabilizatorów, regulatorów kwasowości, przeciwutleniaczy – składników z pewnością nie kojarzonych przez konsumentów z produkcją „domową” czy „tradycyjną”. Zastosowane nazwy nie charakteryzowały zatem rzetelnie golonki domowej, kielbasy domowej i mięsa domowego w galarecie. Wprawdzie przeciętny konsument jest osobą dobrze poinformowaną, uważną i racjonalną, to jednak nie zwalnia to przedsiębiorcy z obowiązku prawidłowego oznaczania wyrobów. Podanie w wykazie składników rzeczywistego składu surowcowego nie zwalnia z obowiązku zastosowania nazwy zgodnej z rzeczywistym składem.

Prezes UOKiK ma wątpliwość, czy rzeczywiście, jak wskazuje to organ pierwszej instancji, oznakowanie to wprowadzało w błąd konsumentów w sytuacji gdy wykaz składników został zaprezentowany w sposób widoczny i czytelny.

Świętokrzyski WIIH w zaskarżonej decyzji uznał ww. artykuły spożywcze za zafałszowane w rozumieniu definicji art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, Prezes UOKiK

nie podzielili jednak tej opinii. Nie zostało bowiem wykazane, że stwierdzone niezgodności naruszały w sposób istotny interesy konsumentów, co jest przesłanką niezbędną do stwierdzenia zafałszowania. Wystarczająco uważny konsument mimo nieprawidłowych nazw „golonka domowa”, „kielbasa domowa”, „mięso domowe w galarecie” mógł rozpoznać rzeczywisty charakter ww. produktów dzięki czytelnemu wykazowi składników na etykiecie, w którym podana została ilościowa zawartość składników mięsnych, a także dzięki opakowaniu wyrobów w słoik z bezbarwnego szkła.

Golonka domowa, kielbasa domowa, mięso domowe w galarecie nie były co prawda artykułami rolno-spożywczymi zafałszowanymi, niemniej ich oznakowanie nie odpowiadało przepisom o jakości handlowej określonym w art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia w związku z art. 6 ust. 2 ustawy o jakości handlowej oraz art. 47 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia w związku z art. 7 ust. 2 ustawy o jakości handlowej, a ponadto art. 16 rozporządzenia nr 178/2002. Tym samym Prezes UOKiK stwierdził, że stronie należało wymierzyć karę w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej z tytułu wprowadzenia do obrotu ww. partii trzech artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej. Zaskarżona decyzja, którą Świętokrzyski WIIH wymierzył stronie karę pieniężną (a nie karę grzywny – jak pisze strona w odwołaniu) w oparciu o przepisy art. 40a ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, powinna zostać uchylona w całości.

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Wartość korzyści majątkowej w niniejszej sprawie Prezes UOKiK ustalił na podstawie cen detalicznych partii produktów nieodpowiadających jakości handlowej – golonki domowej, kielbasy domowej i mięsa domowego w galarecie – o łącznej wartości 234,73 zł (por. interpretacja pojęcia „wartości korzyści majątkowej” w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2010 r., sygn. akt: VI SA/Wa 1652/10), a zatem kara pieniężna mogła w tym przypadku wynieść od 500 zł do 1 173,65zł (5 x 234,73 zł).

Prezes UOKiK ponownie przeprowadził ocenę przesłanek zawartych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej stwierdzając, że stopień szkodliwości i zakres naruszenia czynu przedsiębiorcy Kazimierzy Roguli prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku był niższy niż uznał organ pierwszej instancji, ponieważ przedmiotowe partie golonki domowej, kielbasy domowej i mięsa domowego w galarecie nie zostały zafałszowane. Prezes UOKiK podkreśla jednak, że w nazwach ww. towarów użyte zostało określenie „domowa/domowy”, które nie oddawało ich rzeczywistego charakteru. Należy powtórzyć za Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie, że

„jeżeli producent danego produktu spożywczego zamierza wyróżnić swój produkt poprzez podanie jego szczególnych cech lub właściwości, czy też sposobu produkcji wyróżniających go od produktów tego samego rodzaju, to powinien przy oznaczaniu tej cechy lub właściwości podawać ją na tyle dokładnie i precyzyjnie, aby nie budzić u konsumentów nadmiernych i nieuzasadnionych oczekiwań i wyobrażeń odnośnie do tego produktu, które nie korespondują z rzeczywistym stanem rzeczy lub też są, czy też mogą być kwalifikowane jako przejaw nieuczciwych praktyk w handlu żywnością” (wyrok z dnia 16 maja 2013 r., sygn. akt II GSK 380/12). Również określenie „Smak Tradycji”, zamieszczone na opakowaniach wszystkich zakwestionowanych w niniejszej sprawie produktów, nie korespondowało ze składem tych wyrobów. W szczególności, z uwagi na użycie w tym produkcie wielu związków chemicznych, nie sposób byłoby twierdzić, aby produkt ten smakował tak jak wytwarzany w tradycyjny sposób (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 18 lipca 2013 r. sygn. akt II GSK 466/12). Przy ocenie stopnia szkodliwości i zakresu naruszenia należy także stwierdzić, że jakkolwiek ww. nazwy były nieprawidłowe, to konsument mógł poznać właściwości produktu na podstawie składu podanego w oznakowaniu. Wybór ten jednak był utrudniony, gdyż wymagał przeanalizowania składu produktu – konsument nie mógłby dokonać wyboru zgodnego z potrzebami tylko na podstawie nazwy produktu.

Organ drugiej instancji zważył również, że organ pierwszej instancji nie ustalił wielkości obrotu karanego przedsiębiorcy (strona nie dostarczyła tej informacji na żądanie organu). Co do pozostałych przesłanek wymienionych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, tj. stopnia zawinienia oraz dotychczasowej działalności strony na rynku artykułów rolno-spożywczych, Prezes UOKiK podtrzymuje ocenę dokonaną przez organ pierwszej instancji.

Organ drugiej instancji oparł się również na zasadzie proporcjonalności wyrażonej w art. 17 ust. 2 rozporządzenia nr 178/2002, z której wynika, że kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Mając na uwadze powyższe, Prezes UOKiK wymierzył Kazimierze Roguli karę w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych).

Odnosząc się do kwestii podniesionych przez stronę w odwołaniu, Prezes UOKiK stwierdził, co następuje.

Strona podniosła, że wprowadzając do obrotu golonkę domową, kielbasę domową i mięso domowe w galarecie nie była świadoma, iż produkty te nie spełniają wymagań odnośnie jakości handlowej. Wskazała, że to producent „naklejający etykietę” był jedynym winnym zafałszowania. Stronie zajęłoby zbyt dużo czasu przeczytanie składu każdego asortymentu znajdującego się w jej sklepie.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, obowiązkiem przedsiębiorcy prowadzącego działalność związaną z żywnością jest

przestrzeganie wymogów prawa żywnościowego w przedsiębiorstwie będącym pod jego kontrolą. Wskazany obowiązek dotyczy również sprzedawców detalicznych żywności, takich jak Kazimiera Rogula prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal w Strawczynku. Okoliczność, że nieprawidłowego oznakowania dokonał inny podmiot (np. producent) nie zwalniała strony z odpowiedzialności za zapewnienie właściwej jakości produktów oferowanych w prowadzonym przez nią sklepie. Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.) przedsiębiorca jest obowiązany spełniać określone przepisami warunki wykonywania działalności gospodarczej, a zgodnie z art. 17 tejże ustawy, przedsiębiorca wykonuje działalność na zasadach uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów.

Przyjęte przez ustawodawcę brzmienie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy, w stosunku do kogo zostanie ustalone, iż wprowadził do obrotu nieodpowiadające jakości handlowej artykuły rolno-spożywcze lub zafałszowane, podlega karze pieniężnej. Samo stwierdzenie – udowodnienie faktu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej produktów (lub zafałszowanych), powoduje konieczność nałożenia stosownej kary (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 894/10). Odpowiedzialność określona w tych przepisach ma charakter obiektywny, natomiast przesłanką jej przyjęcia jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu produktów o niewłaściwej jakości handlowej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 maja 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 126/10).

Strona uważa, że karę pieniężną powinno się nałożyć nie tylko na nią, ale na wszystkie podmioty prowadzące sprzedaż zakwestionowanych produktów – hurtownie, sklepy oraz samego producenta.

Odnosząc się do powyższego organ drugiej instancji wskazuje, że wymierzona stronie kara pieniężna była konsekwencją niedopełnienia przez stronę jej własnych obowiązków, co zostało stwierdzone w toku kontroli przeprowadzonej wyłącznie w placówce handlowej prowadzonej przez stronę. Ewentualna kara pieniężna może zostać wymierzona innym podmiotom w odrębnym postępowaniu.

Zdaniem strony, klient sam podejmuje decyzję o zakupie danego towaru po przeczytaniu składu, dzięki temu, że ma pełen dostęp do każdego produktu na półce.

Prezes UOKiK zwraca jednak uwagę, że dla podjęcia decyzji zgodnej z preferencjami, konsumenci potrzebują prawdziwej, rzetelnej i niewprowadzającej w błąd informacji o produkcie. Jakakolwiek informacja umieszczona w oznakowaniu produktu, np.: określenie „domowy”, nie powinna wprowadzać nabywcy w błąd i powinna mieć uzasadnienie. W niniejszej sprawie tak jednak nie było, gdyż poprzez zastosowanie terminu „domowy” w nazwie golonki domowej, kielbasy domowej i mięsa domowego w galarecie konsument mógł spodziewać się – zwłaszcza obecnie przy bogatej ofercie produktów na rynku, że produkty

zostały wytworzone w warunkach na jakie wskazuje nazwa, czyli w domu, gospodarstwie wiejskim, w prosty sposób, a nie w drodze produkcji przemysłowej. Mógł on oczekiwać, że takie produkty powinny zawierać możliwie ubogi wykaz składników dodatkowych, uzupełniających. Zakwestionowane przetwory mięsne nie wyróżniały się niczym szczególnym zarówno pod względem zawartości mięsa czy ilości składników użytych do wyprodukowania, w szczególności dozwolonych dodatków do żywności, w związku z czym określanie ich słowem „domowe” nie znajdowało uzasadnienia, a wręcz, przy rutynowym dokonywaniu zakupów bez czytania składu produktu, mogło wprowadzać konsumentów w błąd.

Strona wniosła „o nie stosowanie wobec niej tak wysokiej kary grzywny, ponieważ naruszyłaby ona w dużym stopniu jej budżet”.

Należy stwierdzić, że w stronie wymierzona została kara minimalna – tak w pierwszej, jak i drugiej instancji.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Kielcach w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

- utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
- uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części, albo
- umarza postępowanie odwoławcze.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
WICEPREZES

Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Kazimiera Rogula
prowadząca działalność gospodarczą
pod nazwą Kazimiera Rogula „HIT” – Hurt-Detal
Strawczynek, ul. Wojewódzka 75
26-067 Strawczyn
2. Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Kielcach
3. a/a